

Maia Montessori

(Γεν. 31 Αυγούστου 1870, Ιταλία, πέθανε 6 Μαΐου 1952, Ολλανδία)

Ιταλίδα εκπαιδευτικός και δημιουργός του εκπαιδευτικού συστήματος που φέρει το όνομά της. Το σύστημα Montessori χαρακτηρίζεται από την εμπιστοσύνη στις δημιουργικές δυνατότητες των παιδιών, στην επιθυμία τους να μάθουν και από την πίστη στο δικαίωμα κάθε παιδιού να αντιμετωπίζεται ως άτομο.

Μετά την αποφοίτησή της από την Ιατρική του Πανεπιστημίου της Ρώμης το 1896 ως η πρώτη γυναίκα απόφοιτος ιατρικής στην Ιταλία, διορίστηκε βοηθός γιατρός στην ψυχιατρική κλινική του Πανεπιστημίου της Ρώμης, όπου της κίνησαν το ενδιαφέρον τα εκπαιδευτικά προβλήματα των παιδιών με νοητική αναπηρία. Μεταξύ 1899 και 1901 υπηρέτησε ως διευθύντρια της Κρατικής Ορθοφρενικής Σχολής της Ρώμης, όπου οι μέθοδοί της αποδείχθηκαν εξαιρετικά επιτυχημένες. Από το 1896 έως το 1906 κατείχε θέση διδάσκουσας Υγιεινής σε ένα κολλέγιο γυναικών στην Ρώμη και από το 1900 έως το 1907 δίδασκε παιδαγωγική στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης, κατέχοντας μια έδρα στην ανθρωπολογία από το 1904 έως το 1908. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών συνέχισε τις σπουδές της στην φιλοσοφία, ψυχολογία και εκπαίδευση.

Το 1907 η Μοντεσσόρι λειτούργησε το πρώτο Casa dei Bambini («Σπίτι των Παιδιών»), ένα νηπιαγωγείο για παιδιά ηλικίας τριών έως έξι ετών από την συνοικία Σαν Λορέντσο της Ρώμης, εφαρμόζοντας πλέον τις μεθόδους της σε παιδιά τυπικής νοητικής ανάπτυξης.

Οι επιτυχίες της οδήγησαν στο άνοιγμα και άλλων σχολείων Μοντεσσόρι και για τα επόμενα 40 χρόνια ταξίδεψε σε όλη την Ευρώπη, την Ινδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες δίνοντας

διαλέξεις, γράφοντας και καθιερώνοντας προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Το 1922 διορίστηκε κυβερνητικός επιθεωρητής σχολείων στην Ιταλία, αλλά εγκατέλειψε τη χώρα το 1934 λόγω της φασιστικής κυριαρχίας. Μετά από περιόδους στην Ισπανία και την Κεϋλάνη (τώρα Σρι Λάνκα), εγκαταστάθηκε στην Ολλανδία.

Η Μοντεσσόρι περιφρόνησε τις συμβατικές αίθουσες διδασκαλίας, όπου «τα παιδιά είναι στερεωμένα το καθένα στην θέση του σαν πεταλούδες σε καρφίτσες». Αντί για αυτό, επιδίωξε να διδάξει τα παιδιά παρέχοντάς τους συγκεκριμένα υλικά και σχεδιάζοντας περιστάσεις που να ευνοούν την μάθηση μέσω της χρήσης αυτών των υλικών.

Ανακάλυψε ότι ορισμένα απλά υλικά (π.χ. αριθμημένες χάντρες σε διάταξη για διδασκαλία σε προ-μαθηματικό στάδιο, μικρές ξύλινες πλάκες για εκπαίδευση του ματιού στην διάταξη ανάγνωσης, σειρές μικρών κυλίνδρων για εξάσκηση μικρών μυϊκών ομάδων) προκαλούσαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και τραβούσαν την προσοχή των μικρών παιδιών σε βαθμό που μέχρι τότε δεν θεωρούνταν εφικτός.

Παιδιά ηλικίας από τριών έως έξι ετών δούλευαν αυθόρμητα με αυτά τα υλικά, χωρίς να αποσπάται η προσοχή τους, από ένα τέταρτο μέχρι μία ώρα, ενώ μετά δεν φαίνονταν κουρασμένα, αλλά αντίθετα αναζωογονημένα και ήρεμα. Παιδιά που ήταν απείθαρχα φαίνονταν να ηρεμούν με αυτού του είδους την εθελοντική προσπάθεια. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν σχεδιασμένα ειδικά για να ενθαρρύνουν περισσότερο την ατομική προσπάθεια και όχι τόσο την συνεργασία. Η ομαδική εργασία προέκυψε ως αποτέλεσμα κοινών δραστηριοτήτων και υποχρεώσεων.

Η φιλοσοφία της Μοντεσσόρι χαρακτηρίζεται από την εμπιστοσύνη στην ατομική πρωτοβουλία και την αυτενέργεια, με βασικό στοιχείο την αυτοεκπαίδευση. Ο δάσκαλος παρείχε και παρουσίαζε την «εκπαιδευτική συσκευή», αλλά παρέμενε στο παρασκήνιο, αφήνοντας στο παιδί την πρωτοβουλία του χειρισμού. Στο σύστημα της Μοντεσσόρι η βιολογική και η νοητική ανάπτυξη είναι συνδεδεμένες.